

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ,
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ & ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Αρμόδιες Δ/νσεις: Άμεσων Ενισχύσεων & Αγοράς
Αγροτικής Ανάπτυξης & Αλιείας

Αθήνα, 22/12/2022
Αριθ. πρωτ.: 80571

Εσωτερικό

ΠΡΟΣ: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, Τ.Κ. 104 32, Αθήνα

ΘΕΜΑ: «Απάντηση στην υπ' αριθ. 1398/14.12.2022 Ερώτηση της Βουλής των Ελλήνων»

Σχετικά με την υπ' αριθ. 1398/14.12.2022 Ερώτηση, με θέμα «*Να αποκατασταθεί η αδικία σε βάρος των μικρομεσαίων αγροτών, για τις μεταβιβάσεις στα δικαιώματα βασικής ενίσχυσης (φόρμα 6)*», η οποία κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από ομάδα Βουλευτών του Κ.Κ.Ε. και όσον αφορά σε θέματα αρμοδιότητας Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., επισημαίνονται τα ακόλουθα:

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΕΝΙΑΙΑΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ (ΔΕΕ) 2006-2014

Από το έτος 2006 έως και 2008 εφαρμόστηκε στη χώρα μας το καθεστώς ενιαίας ενίσχυσης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) 1782/2003 , ενώ για τα έτη 2009 – 2014 εφαρμόστηκε σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) 73/2009. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) 1782/2003 στον οποίο εντάχθηκαν και τα μεσογειακά προϊόντα, ελαιόλαδο, καπνός, βαμβάκι, από το έτος 2006 οι παραγωγοί που έχουν πρόσβαση στο καθεστώς ενιαίας ενίσχυσης είναι εκείνοι οι οποίοι ελάμβαναν ενισχύσεις την περίοδο αναφοράς (έτη 2000, 2001, 2002), ενώ για το ελαιόλαδο καθορίστηκε η τετραετία 1999, 2000, 2001 και 2002.

Στα πλαίσια του καθεστώτος ενιαίας ενίσχυσης, σε περίπτωση που γεωργός επιθυμούσε τη μεταβίβαση των δικαιωμάτων για ορισμένο χρονικό διάστημα, υπέβαλλε στον ΟΠΕΚΕΠΕ το υπόδειγμα 6 “Μίσθωση δικαιωμάτων μαζί με μίσθωση γης” στο οποίο συμπλήρωνε και την χρονική περίοδο, για την οποία ισχύει η μίσθωση.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΒΑΣΙΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ (ΔΒΕ) 2015-2019

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Καν.(ΕΕ) 1307/2013 , και στην υπ' αριθμ. 104/7056/2015 ΥΑ (Β' 147/2015) , λόγω της κατάργησης του καθεστώτος ενιαίας ενίσχυσης και της χορήγησης το 2015 νέων δικαιωμάτων βασικής ενίσχυσης έληξε στις 31.12.2014 η ισχύς του συνόλου των δικαιωμάτων ενιαίας ενίσχυσης.

Το έτος 2014 ο ΟΠΕΚΕΠΕ ενημέρωσε μέσω της ιστοσελίδας του, τόσο τους φορείς υποβολής της ΕΑΕ όσο και τους ενδιαφερόμενους γεωργούς, ότι σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Καν(ΕΕ)1307/2013, "...τα δικαιώματα ενιαίας ενίσχυσης, που οι παραγωγοί έχουν στην κατοχή τους το 2014 λήγουν την 31.12.2014 και το 2015 θα κατανεμηθούν νέα δικαιώματα ενίσχυσης σε όσους πληρούν τις προϋποθέσεις κατανομής. Μάλιστα οι αιτήσεις μεταβιβάσεων ΔΕΕ 2014 πραγματοποιούνται με ευθύνη των παραγωγών. Η κατοχή δικαιωμάτων ενιαίας ενίσχυσης το 2014 δεν αποτελεί προϋπόθεση κατανομής δικαιωμάτων το 2015".

1. Με τη νέα μεταρρύθμιση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) στην προγραμματική περίοδο 2015-2019, το καθεστώς της Ενιαίας Ενίσχυσης καταργείται και αντικαθίσταται από το έτος 2015 από:

- το καθεστώς Βασικής Ενίσχυσης («Δικαιώματα Βασικής Ενίσχυσης») και
- το καθεστώς της Ενίσχυσης για Γεωργικές Πρακτικές Επωφελείς για το Κλίμα και το Περιβάλλον («Πράσινη Ενίσχυση»).

Η εφαρμογή του καθεστώτος βασικής ενίσχυσης επιφέρει διαφοροποιήσεις στη μοναδιαία αξία και στη συνολική αξία των νέων δικαιωμάτων των γεωργών, που οφείλονται:

- Στη μείωση κατά περίπου 40% των ενωσιακών πόρων, που διατίθενται για την εφαρμογή της βασικής ενίσχυσης στην Ελλάδα το 2015 συγκριτικά με τους πόρους για την εφαρμογή του καθεστώτος ενιαίας ενίσχυσης το 2014
- Στη σταδιακή μείωση των πόρων, που διατίθενται για το καθεστώς βασικής ενίσχυσης στην Ελλάδα την περίοδο 2015-2019, στα πλαίσια της εξωτερικής σύγκλισης
- Στην εφαρμογή του καθεστώτος βασικής ενίσχυσης σε 3 περιφέρειες, δίνοντας στους βοσκότοπους το 25%, στις αρόσιμες εκτάσεις το 47% και στις εκτάσεις δενδρώνων και αμπελώνων το 28%.
- Στην κατανομή δικαιωμάτων ανά περιφέρεια για το σύνολο των επιλέξιμων εκτάσεων που δηλώθηκαν από τους παραγωγούς για το έτος 2015, όπως αυτές προσδιορίστηκαν μετά από τους προβλεπόμενους ελέγχους.

2. Η βασική αρχή, που διέπει τη καταβολή των άμεσων ενισχύσεων, είναι ο γεωργός, είτε ενοικιαστής είτε ιδιοκτήτης γης, να αποδεικνύει την άσκηση γεωργικής δραστηριότητας με την υποβολή ετησίως της ενιαίας αίτησης ενίσχυσης (ΕΑΕ). Όσον αφορά ειδικότερα τα δικαιώματα ενίσχυσης και λόγω του ότι η καταβολή της ενίσχυσης δεν συνδέεται με την παραγωγή, η μη υποβολή ΕΑΕ λόγω εκμίσθωσης των δικαιωμάτων ενίσχυσης για ένα ή περισσότερα έτη, συνεπάγεται πως ο ιδιοκτήτης

δεν ασκεί γεωργική δραστηριότητα ένα ή περισσότερα έτη και για τον λόγο αυτό δεν θεωρείται γεωργός.

Όσον αφορά στη **χορήγηση δικαιωμάτων βασικής ενίσχυσης το έτος 2015**, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Καν(ΕΕ)1307/2013 και με τις εθνικές επιλογές, η αξία όλων των δικαιωμάτων ενιαίας ενίσχυσης έληξε στις 31.12.2014 και προκειμένου σε ένα γεωργό να χορηγηθούν δικαιώματα βασικής ενίσχυσης το 2015 με αξία βασισμένη στην αξία των δικαιωμάτων, που κατείχε το έτος αναφοράς 2014, πρέπει να πληροί σωρευτικά τις εξής προϋποθέσεις (1) ως και (6):

Το έτος 2015 (έτος αναφοράς για χορήγηση δικαιωμάτων)

1. Να υποβάλλει ενιαία αίτηση ενίσχυσης (ΕΑΕ 2015)
2. Να χαρακτηριστεί ενεργός γεωργός
3. Να έχει στην διάθεση του επιλέξιμη έκταση $\geq 0,4$ ha

Το έτος 2014 (έτος αναφοράς για τον υπολογισμό της μοναδιαίας αξίας των νέων δικαιωμάτων)

4. Να έχει στην κατοχή του δικαιώματα ενιαίας ενίσχυσης (είτε να του έχουν χορηγηθεί είτε να του έχουν μεταβιβαστεί οριστικά)
5. Να έχει υποβάλλει ΕΑΕ (και να έχει ενεργοποιήσει τουλάχιστον ένα μέρος των δικαιωμάτων, που κατέχει)

Το έτος 2013 (έτος αναφοράς για την αυτόματη πρόσβαση στη βασική ενίσχυση)

6. Να έχει υποβάλλει ΕΑΕ και να πληροί ταυτόχρονα συγκεκριμένες προϋποθέσεις, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 24 του Καν(ΕΕ)1307/2013

Από τα παραπάνω συνάγεται όταν ένας γεωργός, ο οποίος στα έτη αναφοράς 2013 και 2014 υποβάλλει ΕΑΕ με μισθωμένη (εξολοκλήρου ή μερικώς) γη και δικαιώματα από άλλον γεωργό (έχει υποβάλλει δηλαδή Υπόδειγμα 6 στον ΟΠΕΚΕΠΕ) και δήλωσε το 2015 εκμετάλλευση εξ' ολοκλήρου ή μερικώς μισθωμένη, του χορηγούνται δικαιώματα επί όλης της εκμετάλλευσης, ανεξαρτήτου ιδιοκτησιακού καθεστώτος αλλά η αξία των νέων δικαιωμάτων υπολογίζεται μόνο επί των δικαιωμάτων, που εκείνος κατείχε οριστικά το 2014 και όχι των τυχόν μισθωμένων δικαιωμάτων από άλλον γεωργό.

Παρέκλιση από τον παραπάνω κανόνα χορήγησης δικαιωμάτων και υπολογισμού της αξίας, αποτέλεσε το 2015 η αίτηση "Εκμίσθωση των προς χορήγηση δικαιωμάτων βασικής ενίσχυσης" (Υπόδειγμα Φ30), η οποία έδινε τη δυνατότητα στους γεωργούς, οι οποίοι εμπλέκονταν σε μίσθωση γης και δικαιωμάτων την προηγούμενη προγραμματική περίοδο με λήξη μίσθωσης δικαιωμάτων (και γης) μετά το 2015:

- να χορηγηθούν τα νέα δικαιώματα (των οποίων η μοναδιαία αξία υπολογίζεται βάσει των ιδιόκτητων δικαιωμάτων) στον ιδιοκτήτη της γης και όχι στον ενοικιαστή, που την δηλώνει το 2015 στην ΕΑΕ 2015 και ταυτόχρονα

- να τα εκμισθώσει στον μισθωτή της γης και ο τελευταίος να λαμβάνει τη βασική ενίσχυση, υπολογισμένη βάσει των δεδομένων του εκμισθωτή, ως τη λήξη της μίσθωσης της γης και των νέων δικαιωμάτων.

Προκειμένου να μπορεί να γίνει χρήση της ως άνω παρέκκλισης, εκτός των προϋποθέσεων (1) – (3), που έπρεπε να πληρούν και οι 2 συμβαλλόμενοι (εκμισθωτής-ενοικιαστής) μίας μίσθωσης δικαιωμάτων από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, οι εκμισθωτές δικαιωμάτων ενιαίας ενίσχυσης έπρεπε να πληρούν σωρευτικά τις προϋποθέσεις (5) και (6), να αποδεικνύει δηλαδή ο εκμισθωτής την άσκηση γεωργικής δραστηριότητας με την υποβολή της ενιαίας αίτησης ενίσχυσης τα έτη αναφοράς 2013 και 2014.

3. Για τις περιπτώσεις των γεωργών-ενοικιαστών γης και δικαιωμάτων ενιαίας ενίσχυσης 2014, για τους οποίους δεν μπορούσε να ληφθεί υπόψη η ιστορικότητα των μισθωμένων δικαιωμάτων και που ταυτόχρονα η αξία αυτή δεν μπορούσε να ληφθεί υπόψη ούτε και για τους ιδιοκτήτες (η λεγόμενη “χαμένη αξία δικαιωμάτων”), το ΥΠΑΑΤ έθεσε το θέμα στις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προκειμένου να βρεθεί λύση, συμβατή με το ενωσιακό Δίκαιο. Με την υπ' αριθμ. 1630/64709/14.06.2017 2017 ΥΑ ορίστηκε ότι για τους γεωργούς/ενοικιαστές γης και δικαιωμάτων του 2014 (αποδέκτες μεταβιβάσεων), στους οποίους χορηγήθηκαν δικαιώματα το έτος 2015 και η μοναδιαία αξία των δικαιωμάτων τους το 2017 υπολείπεται του περιφερειακού μέσου όρου του τρέχοντος έτους, να γίνει προσαύξηση της αξίας των δικαιωμάτων τους έως τον περιφερειακό μέσο όρο, με την αυστηρή προϋπόθεση ταυτόχρονα οι παλιοί ιδιοκτήτες δικαιωμάτων να μην υπέβαλαν ενιαία αίτηση ενίσχυσης τα έτη 2013, 2014 και 2015.

Ως εκ τούτου οι γεωργοί, που πληρούσαν τις οριζόμενες στην ως άνω ΥΑ προϋποθέσεις έλαβαν προσαύξηση στη μοναδιαία αξία ως τον ΠΜΟ το 2017. Οι υπόλοιποι που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις είτε γιατί πήραν το 2015 δικαιώματα εθνικού αποθέματος, οπότε η μοναδιαία αξία των δικαιωμάτων τους το 2017 δεν υπολείπεται του περιφερειακού μέσου όρου (ΠΜΟ) 2017 είτε γιατί οι μεταβιβάστες των μισθωμένων δικαιωμάτων το 2014 είχαν υποβάλλει ΕΑΕ το 2013 ή/και 2014 ή/και 2015 δεν έλαβαν την εν λόγω προσαύξηση.

Εν κατακλείδι:

➤ Ο Καν. (ΕΕ) 1307/2013 ορίζει την καταληκτική ημερομηνία ανακοίνωσης των εθνικών επιλογών σχετικά με τις προϋποθέσεις χορήγησης και τον τρόπο καθορισμού των δικαιωμάτων προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων ενιαίας ενίσχυσης 2014, συγκεκριμένα την 01.08.2014. Ο λόγος δημοσίευσης του Κανονισμού μόλις τον Δεκέμβριο του 2013 (μετά τη λήξη των αιτήσεων δηλαδή για το έτος αναφοράς 2013) και του ορισμού των καταληκτικών ημερομηνιών ανακοίνωσης των αποφάσεων των κρατών-μελών είναι ότι η νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική δεν αποτελεί συνέχεια της παλιάς Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, της οποίας τα

δεδομένα ο γεωργός οφείλει να γνωρίζει εκ των προτέρων και αναλόγως να πράττει. Η μόνη σύνδεση των δύο προγραμματικών περιόδων υπάρχει στο ότι τα δεδομένα ενός γεωργού δύναται (εξαρτάται από τις αποφάσεις του κράτους μέλους, εάν δηλαδή αποφασίσει να χρησιμοποιήσει ιστορικά δεδομένα) να αποτελέσουν βάση αναφοράς για τον καθορισμό των νέων δεδομένων του. Ενέργειες γεωργών, οι οποίοι μετά τη δημοσίευση του κανονισμού και σε ορισμένες περιπτώσεις ήδη από το 2011, όταν ξεκίνησαν οι συζητήσεις για τη νέα ΚΑΠ, προκαλούν **τεχνηέντως συνθήκες** με στόχο την αποφυγή μειώσεων της ενίσχυσης, **δεν είναι επιθυμητές και ο κανονισμός ορίζει ότι θα πρέπει να ελέγχονται από τα κράτη μέλη στα πλαίσια της αποφυγής απροσδόκητου κέρδους**

- Δεν υπάρχει συνέχεια των δικαιωμάτων ενιαίας ενίσχυσης, τα οποία έληξαν στις 31-12-2014 και νέα δικαιώματα χορηγήθηκαν το έτος 2015 στο πλαίσιο στήριξης δυνάμει του καθεστώτος βασικής ενίσχυσης και ο Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε. ενημέρωσε σχετικά τους γεωργούς.
- Είναι αναπόφευκτο οι εκάστοτε αλλαγές στην Νομοθεσία, στις προϋποθέσεις χορήγησης δικαιωμάτων και στην καταβολή ενισχύσεων να θίγουν μερίδα των παλαιών δικαιούχων. Τα χορηγηθέντα δικαιώματα βασικής ενίσχυσης προέκυψαν από πολύπλοκους εκ νέου υπολογισμούς για όλους τους δικαιούχους. Η πεποίθηση - προσδοκία ότι κάποιος παλιός παραγωγός θα λάμβανε το ίδιο ύψος ενισχύσεων με το προηγούμενο καθεστώς δεν ευσταθεί νομικά.
- Από το προαναφερθέν ιστορικό και το νομικό πλαίσιο, προκύπτει σαφώς ότι εφαρμόστηκε η προβλεπόμενη στις Ενωσιακές και Εθνικές διατάξεις διαδικασία όπως αυτή προκύπτει από τους Καν. (ΕΚ) 73/2009 του Συμβουλίου και Καν. (ΕΕ) 1307/2013 και την υπ' αριθ. 104/7056/2015 ΥΑ όπως ισχύει, βάσει των οποίων εκδόθηκαν οι τίτλοι χορήγησης δικαιωμάτων βασικής ενίσχυσης 2015.

Η ορθή εφαρμογή της Κοινοτικής και Εθνικής Νομοθεσίας, αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την εισροή των ενωσιακών ενισχύσεων στη χώρα μας.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε πληροφορία ή διευκρίνιση.

Με εκτίμηση,
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΣΗΜΑΝΔΡΑΚΟΣ

ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ

Εσωτ. διανομή:

Δ/ση Άμεσων Ενισχύσεων & Αγοράς